



౧

జానపద

బ్రహ్మ చర్ల గణపతిశాస్త్రి దంపతులు

ధాతురూపకోశః

(ధాతుకోశమునందు "అ నుండి క" వరకు)

(మొదటి భాగము)



కళాప్రపూర్ణ
కాశీ నగర పత్రికా ప్రెస్

ఆర్థవిజ్ఞాన పరిషత్ ప్రచురణలు
మొదటి ముద్రణ : 1987, అగస్టు
వ్యాసాలు 500

వల ధా|| 20-00

ప్రతులకు :

డా|| చర్ల మృదులాకుమారి
33, కీర్తంపూడి లీ-బెడ్
విశాఖపట్నం-530023
ఫోన్ : 575098

ముద్రణ :

లలిత ఆర్ట్ ప్రెస్
లోన్హాల్ రోడ్,
విశాఖపట్నం-530 001.

బ్రాహ్మర్షి చర్ల గణపతిశాస్త్రి

మన జాతిని గాంధీమహాత్ముడు, వినోబాభావే, విశ్వకవిరవీం
మృదు, స్వామినీశారాం మొదలైన మహాత్ములవలె మన చర్లగణపతిశాస్త్రి
గారు ఆంధ్రజాతికి భారతజాతికే కాదు, ఈ విశ్వంలో మానవజాతికే ఆధా
ధ్యులు, ఆదర్శ మహర్షి పుంగవులు.

కళావ్యూహకీ. శ్రీ. చర్ల గణపతిశాస్త్రిగారు, సంస్కృతం, తెలుగు,
హిందీ, ఉర్దూ, ఆంగ్లం, బెంగాలీ మున్నగు భాషలలో ప్రావీణ్యం సంపా
దించి శతాధిక గ్రంథరచనలు గావించి అర్షవిజ్ఞాన పరిషత్తు బెంకొల్లి
స్వీయ రచనలన్నీ స్వకీయ ముద్రాణాలయములో పాఠక ప్రాముఖ్యోత్సాహ
రించిన గ్రంథాలలో నుమారు 84 ప్రచురణములో నుండి నేటికీ పాఠకులకు
అందుబాటులో ఉన్నవి. అవి వైదిక సంస్కృత సాహిత్యములలో జగ
త్ప్రసిద్ధములు.

శ్రీ గణపతి శాస్త్రిగారి 'వేదవిజ్ఞానము' 'ఋగ్వేదపఠాపాఠ' ముద్రి
తములు, వీరు తెలుగులో శేఖరెల్లముగ, మూలానుసారముగ కవించిన
వివరణలతోకూడిన యజుర్వేద, సామవేద, అథర్వ వంహితము ముద్రాణకు
సిద్ధముగా ముద్రించి, శ్రీమంతులు అర్ష ధర్మప్రచారమునందాసక్తి గల
సాహితీప్రియులు ఆమూడు గ్రంథాల్ని బెలుగులోనికెత్తించి మనజాతికి
మహోపకారము చేయగలరని ఆశేస్తున్నాను.

శ్రీ శాస్త్రిగారు 1881 సం॥ లో ఆంధ్రవిశ్వకళా పరిషత్తులో ఉభయ
భాషాప్రవీణ వజ్రధమ్యులయ్యారు. ఆ పరిషత్తు వారే 1888లో 'కళావ్యూహకీ'
దిరుదునిచ్చి శ్రీ గణపతిశాస్త్రిగారిని నక్కరించారు. తే 1-1-1884 దీని శ్రీ
శాస్త్రిగారికి సహస్ర వంద్యవర్షన మహోత్సవము జరుగుటకు పూర్వము
పెమ్మల ఆ పండితోత్తముడు సంస్కృతము నేర్పుకొనుటకు అసక్తి గల

చారికినేర్చుతూ అర్ధిచారికి ఉపయోగకరములయిన ' సులభపంక్తికము
 [తెనుగు, హిందీ, ఇంగ్లీషులలో] కద్దించారు. వైయాకరణ సుమారు
 రెండువేల ధాతుభంజనో ' ధాతుమాత్ర కోశము ' చేరవించి ముద్రాణకు
 కయారు చేసారు. ఈనాడు అవిష్కరింప బడుతున్న ' ధాతుమాత్రకోశము
 ప్రథమ భాగము మాత్రమే. దీనిని భారీ కుటుంబీకులు తమ ముద్రణా
 అయములో ముద్రించి పంక్తికభాషా సేవచేయుటం, అభినందించదగిన
 విషయం. తమకందిగారి రచనలో పెండింటిని ప్రకటనవత్పరం. తు
 ద్రించి పాఠకులకు అందించాలని ఆ విజ్ఞప్తిముణుల ద్వారా సంకల్పం పెర
 చేరాలని ఆశిస్తూ స్థితప్రజ్ఞుడు, మహర్షి అయిన కీ. శి. గణపతిశాస్త్రి వర్యు
 నికి, నా హృదయపూర్వక నమస్సుమాంజనాలు.

ఈ ధాతు కోశములో ఆ - క వరకు ప్రచురింప బడింది. మిగిలివ
 సంపుటలలోగల ' అ-హ ' వరకు; ' కంఘ్రి' అచ్చువేయాలనే వారి
 కోరిక నమంజనముగా నుంది

శుక్ల
 బుధజన విధేయుడు,
 మోదేకుర్తి వేంకటవత్సవారాయణ

(The following text is extremely faint and mostly illegible, appearing to be a list or detailed notes related to the book mentioned above.)

ఒక చిన్న మాట

వ్యాకరణాంకర చక్రవర్తి అప్పల సోమేశ్వర శర్మ
రీడరు (రిటైర్డు)
సంస్కృత శాఖ, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

“కళాప్రపూర్ణ” బ్రహ్మశ్రీ చర్ల గణపతిశాస్త్రిగారు మహా పురుషుల్లో ఒకరు. సంస్కృతాంధ్ర భాషా సాహిత్యాంకు వారు చేసిన సేవ నిరుపమానం. సనాతనధర్మానికి, వత్సంభ్రదాయానికిల్ని శ్రీ శాస్త్రిగారు ముఖ్య ప్రసాదం - అత్మగుణవైభవానికి ఆలనాం.

శ్రీ గణపతిశాస్త్రిగారి ప్రతిభా పలికాడుగా ఇంచుమించు వంద గ్రంథాలు - చిన్న, పెద్ద - కవి వందిక లోకంలో విహరిస్తున్నాయి. వాటిలో “గణపతి ధాతుకోశం” అన్న ఈ కృతి ఒకటి.

సంస్కృతభాషకు రెండువేల ధాతువులున్నాయి. వాటివల్ల విచ్చుడు శ్రీయో రూపాణి అవంతమనే చెప్పాలి. అందువల్ల సంస్కృత భాషను అత్యసితవారి సౌకర్యంకోసం సుంభవద్దకిని అవలంబించి, ఒక చక్కని ప్రణాళికను అనుసరించి, అకాలాదికృమంలో - క్రియాపదరూపాలను గ్రంథ రూపంలో లోకానికి అందివ్వాలని శ్రీ శాస్త్రిగారు ఒక బృహత్సంకల్పాన్ని చేసారు. కానీ అదిలోనే అది ఆగిపోయింది. అసహనంతో అన్నట్లుగా - భగవంతుడు వారి తౌలికకాయాన్ని హఠాత్తుగా అవసరించి, కేవలం యక కృతిని మిగిల్పినాడు. ఆ విధంగా ఆరంభమైతే కొంతభాగాన్ని ప్రణాళికలు ప్రకృతం ప్రకటించినారు. అది సంస్కృతాభ్యాసకులకు చక్కగా ఉపయోగపడుతుందని నా విశ్వాసం - “అస్తు”

సంస్కృత సేవి
అప్పల సోమేశ్వర శర్మ

జూ

అకి/సేరనే. ఆకయతి, కయాంచకార, చక్రే బహువ, మాస
నని . అదికిషతి, చికిషించకార బహువ ఆస

కృత్స్ -

- 1. అకితవ్యమ్, అకనీయం, ఆకర్షం, అకన్ ఆకంతి,
- కిత, అకితవాన్, అకిష్యన్తి,
- అకితుమ్, అకితమ్ అకవమ్, అకిత్వా, అకమాకమ్ -

అకిచ్. - అంక - అంకితా - అంకనే

- | | |
|-------------------|------------------------|
| అచ్ - అంకతే | అచ్. - అంకత |
| లిచ్ - అనంతే | లిచ్ - అంకిత |
| లుచ్ - అంకితా | అశీర్ లిచ్ - అంకిశీష్ట |
| ల్పచ్ - అంకిష్యతే | లుచ్ - అంకిష్ట |
| లోచ్ - అంకతామ్ | ల్పచ్ - అంకిష్యత |

కృత్ప్రత్యయాంతాని -

- అంకితవ్య - అంకనీయ - అంక్య - అంకిత - అంకమాన
- అంకితవాన్ - అకితుమ్ - అంకిత్వా - సమంక్య

అక్షా - అక్షో అక్ష - అక్ష అక్షితా - అక్షా వ్యాపించు

- | | |
|---|----------|
| అచ్ - అక్షతి - అక్షతః - అక్షవంతి | ప్ర. పు. |
| అక్షోన్తి - అక్షతః - అక్షత | మ. పు. |
| అక్షోమి అక్షవః - అక్షమః | ఉ. పు. |
| చక్ష - అచ్ - అక్షతి - అక్షతః - అక్షంతి | పృ. |
| అక్షసి - అక్షతః - అక్షత | మ. |
| అక్షామి - అక్షవః - అక్షమః | ఉ. |
| లిచ్ - అనక్ష - అనక్షతః - అనక్షః - | పృ. |
| అనక్ష - అనక్షతః - అనక్ష - | మ. |
| అనక్ష - అనక్షవ - అనక్షమ | ఉ. |
| లుచ్ - అక్షితా - అక్షితాః - అక్షితారః - | పృ. |
| అక్షితాని - అక్షితాన్తః - అక్షితాన్త - | మ. |
| అక్షితాన్తి, అక్షితాన్తః, అక్షితాన్తః, | |

గణపతి ధాతుకోశః

4

అక్షరము

పక్షాంతములు

అక్ష	అక్షత్	అక్షతం	అక్షన్	ప్ర
	అక్షః	అక్షతమ్	అక్షత	భు
	అక్షం	అక్షవ	అక్షమ	శ

విజ్	అక్షయోత్	అక్షయోతం	అక్షయి:	ప్ర
	అక్షయోః	అక్షయోతమ్	అక్షయోత	
	అక్షయం	అక్షయవ	అక్షయమ	

(వక్షమందు)

అక్షత్	అక్షతామ్	అక్షయి:	ప్ర
అక్షః	అక్షతమ్	అక్షత	భు
అక్షయమ్	అక్షవ	అక్షమ	శ

అక్షయో	అక్షయోత్	అక్షయోతమ్	అక్షయి:	ప్ర
	అక్షయోః	అక్షయోతమ్	అక్షయోత	భు
	అక్షయం	అక్షయవ	అక్షయమ	శ

(మాత్రా వక్షితే)

అక్ష	అక్షత్	అక్షయోత్	అక్షయోః	ప్ర
		అక్షయో	అక్షయి:	
అక్షః	అక్షతమ్	అక్షయోమ్	అక్షయో	భు
		అక్షయో	అక్షయి	
అక్షయమ్	అక్షయవ	అక్షయమ్	అక్షయమ్	శ
అక్షయం	అక్షయ	అక్షయమ్	అక్షయమ్	

గణపతి ధాతుకోశః

8 అక్షయిత్యా

నన్:- అచ్చార్థకమ్; అక్షభావే
 ల్:- అచిక్షతి; లిట్ అచిక్షాంతకార; అచిక్షం
 ఋచ; అచిక్షాచక; లాట్:- అచిక్షా, నీ;
 ల్:- అచిక్షిష్యతి; లోట్:- అచిక్షత;
 ల్:- అచిక్షత్ లిట్ :- అచిక్షేత్; అశ్రిట్ :- అచిక్ష్యత్
 ల్:- అచిక్షేత్; ల్:- అచిక్షిష్యత్;

అచ్చిషే లిట్

ల్:- అచిక్షిషతి;	అచిక్షిషాంతకార; ఋచాచ, అన
లాట్:- అచిక్షిషితా;	ల్:- అచిక్షిష్యతి
లోట్:- అచిక్షిషతు;	ల్:- అచిక్షిషత్; లిట్:-
అచిక్షిషేత్;	అశ్రిట్:- అచిక్షిష్యత్; లాట్:-
అచిక్షిషేత్;	ల్:- అచిక్షిష్యత్;

కృత్తు:- అక్షితవ్యం; అక్షవ్య; అక్షనీయి; అక్ష్య;
 అక్ష్య; అక్ష్యానై; అక్షానై; అక్షయై;
 అక్షిష్యనై; అక్షిషయై; అక్షిష్యంతి; అక్షిష్యన్
 అక్ష్యతీ అక్ష్యంతీ అక్షితం; అక్షం; అక్షం
 అక్షణం; అక్షిత్య; అక్ష్య; నమక్య;
 అక్షనుక్షం;

(వీరణ):- అక్షయితవ్య; అక్షనీయ; అక్ష్య; అక్షిత;
 అక్షితవానై; అక్షయన్; అక్షయంతి; అక్షయమాణ;
 అక్షయితుం, అక్షితం, అక్షణం, అక్షయిత్యా,
 నమక్య, అక్షనుక్షం, అక్షిత్యా, అక్షయిత్యా,

గణపతి ఛాతుర్మాళి

అంగితా

నది:- అచిక్షితవ్యం; అచిక్షితీయం, అచిక్ష్యం,
 అచిక్షితః, అచిక్షితవాన్; అచిక్షత్, అచిక్షంతి,
 అచిక్ష్యన్; అచిక్ష్యతీ, అచిక్ష్యంతి
 అచిక్షతుం, అచిక్షితం; అచిక్షణం; అచిక్షిత్వా
 అచిక్షిష్య;

అచ్చక్షే:- అచిక్షిషితవ్యం, అచిక్షిషితీయం,
 అచిక్షిష్యం; అచిక్షిషితః అచిక్షిషితవాన్
 అచిక్షిషన్; అచిక్షిషంతి, అచిక్షిష్యన్
 అచిక్షిష్యతీ; అచిక్షిష్యంతి, అచిక్షిషతుం
 అచిక్షిషితం అచిక్షిషణం; అచిక్షిషిత్వా;
 నమచిక్షిష్య; అచిక్షిషనమచిక్షిషం;
 అచిక్షిషిత్వా అచిక్షిషిత్వా;

అగ - అగితా - పకృగతా

అకర పత్

అగద-అగద్య-అగదితా నిరోగత్యే
 అగద్యతి(నృత్యతివత్)
 కృత్పు:- అగదతవ్య; అగదనీయ; అగద్య; అగద్యన్.
 ఇత్యాది-

అగి - అంగ - అంగితా - గతా

అత్:- అంగతి - తిత్; అనంగ; అనంగతు:- అనంగిత
 అత్:- అంగితా - సి - లృత్:- అంగిష్యతి; లోద్:- అంగతు

గణపతి ధాతుకోశః

వేదా

3

అంక - అంకయ - అంకయితా - (వదే అక్షరేవ)
 అంకయతి - (తే) అనంక - అంకకర్త - అంకకత్ - అంకకవ్య
 అంకనీయ - అంకయితుం - ఇత్యాది -
 అంక అశ్ - అంగయితా - సే - హ - (వదే అక్షరేవ)

అంకావత్

అచచ్ - అచితా - అచచ్ఛేషణ్

అచతి - అచతే - అచిత్ - అచిష్ట - అచితవ్య - అచనీయ

కృత్పు:- అచ్చ - అచిత - అచన్ - అచితుం - అచిత్వా -
 అచిష్ - అచితా గతౌ అచతి - అచతే
 కృత్పు:- అచిత్ - అచిష్ట - అచితవ్య - అచనీయ - అచ్య -
 అచిత - అచన్ - అచమానా -

అచశ్ - అచితా - గతౌ అచతి - అచతే

కృత్పు:- అచితవ్య - అచనీయ - అక్ - అక్తవాన్ - ఇత్యాది.

అచశ్ - అచితా - గతౌ

అచతి - అచతే; అక్ - అక్తవాన్ -

అచ - అచితా - వేదా - గోష్టేవచయోః

అచి అచతి - తిచ్ఛి: చినాయ - చివ్యుః - చివ్యుః; చివయివ -
 చివేధ; అచిధ - చివ్యుః; చివ్యుః; చినాయ - చితయ -
 చివ్యివ - చివ్యుః; చిచ్ఛి: - వేదా - అచితా; లృచ్ఛి: -

గణపతి ధాతుకోశం

వేష్యతి - అజిష్యతి; లోటః - అజతు; లటః - అజత్
 లిటః - అజత్; అర్ధ్రిణః - నీయాత్; లణః - అప్రక్షీత్
 ల్పణః - అప్రష్యత్ - అజిష్యత్;

కర్మణి:- 1) వీయతే 2) వివేష్యే; 3) వాయితా; వేతా; అజితా;
 4) వాయిష్యతే; వేష్యతే; అజిష్యతే; 5) వీయతాం; 6) అజీయత
 7) వీయేత; 8) వాయిషీష్ట; వేయిషీష్ట; అజిషీష్ట; 9) అవాయి-
 అవేత - అజిసాతాం; 10) అవాయిష్యత - అజిష్యత;

ఐకాంతః:- 1) వాయుయతి 2) వాయుయాంచకార - చక్రేబభూవ; అప
 కర్మణి:- వాయుతే - వాయుయాంచక్రే - బభూవే - అసే;

వని:- 1) వివీషతి - అజిషిషతి 2) వివీషాంచకార - బభూవ -
 అప:- 3) వివీషితా - అత్వాది.
 యజ్:- కులిలమదతి - వీవీయతే - అత్వాది.

కృత్పు:- వేతవ్యం - అజితవ్యం - వయసీయ - అజసీయ - వీత - అజిత -
 అజన్ - వేయయన్ - వేష్యన్ - అజిష్యన్ - వీతం - అజితం - వీత్యా -
 వయనం - అజితం - అజిత్యా - జిత్యా;

2) వాయితవ్యా; వాయిసీయ; వాయతవాన్ -
 వాయయన్; వాయి యిష్యన్; వాయి యిష్యతి;
 3) వివీషితవ్య - అజిషితవ్య - వివీషణీయ - వివీష్య -
 అజిష్య - వివీషిత - అజిషిత - వివీషితవాన్ -

- 4) వేదవికవ్యః వేదీయసీయ- వేదీష్య-
 వేదీవిషితః- వేదీయమావః- వేదీయిష్యమావః-
 వేదీయతుం- వేదీయితవాన్- వేదీయితుం-
 వేదీయనం- వేదీయిత్వా- ప్రవేదీయ్య- వేదీయం-
 వేదీయ్య- వేదీయిత్వా- వేదీయిత్వా-

అజిహ్- అజయ (అజయి) దీహి
 అజయతి- తే, అంజిత- అంజయాంచకార- చ కే, అంజితయిషతి
 అంజయితవ్య, అంజనీయ అంజిత అంజయన్
 అంజయితుం, అంజయిత్వా,

అచ్చి- అంచయితా- విశేషణే అంచయతి- తే, అంచిత
 అంచిత్య శేషం అచిత్తత్, అచిత్తాత్ అచిత్తా అచిత్తా తే, అచ్చాది

అచ్చి- (అచ్చిత) గతాయావనేచ,
 అచ్చి- తే, అంచిత అంచిత్య అచ్చితవ్య అచ్చిసీయ అచ్చి
 అచ్చితుం అచ్చిత్వా, అచ్చి అచ్చి:

అచ్చి- (అచ్చిత) గతిపూజనయోః 1) అచ్చితి- 2) అచ్చి 3) అచిత్తా
 4) అచిత్తతి 5) అంచతు 6) అంచత్ 7) అంచేత్ 8) గతాఅచ్చాత్
 పూజాయాం అచ్చాత్ 9) అచిత్ 10) అచి

కర్మణి పూజాయాం

1. అంచ త్ 2. అంచే 3. అచిత్తా-సీ-హి 4. అచిత్తతే
5. అంచయితాం 6. అంచయిత 7. అంచయేత్ 8. అచిత్తవ్యం
9. అచిత్త. అచిత్తాం. అచిత్తత. వ్యంభ్యం. అచిత్తత్ గత్యర్థే
- అచ్చదే, అచ్చాం అచ్చత అచ్చితేత్వాది

12

పీఠజే - అంచయతి-తే-అంచయా-చౌకార-చ-ప్రే-బహు-త-అన-ఇత్యాది

కర్మజే - అంచ్యతే అంచయాం చ-ప్రే-బహు-త అంచయ-నూ-న

నని - అంచించిషతి-ఇత్యాది

కృతున్ - అంచితవ్యం అంచనీయం అంచ్యం అంచ్య అంచనం-
అంచిత్యా దదధావే అక్త్య ఇత్యాది.

అష్టా- అనక్ - అష్టా అక్త- వ్యక్తి- మృక్షణ కాంతిగతిమ

- 1) అనక్త అప్యః అప్యంతి; అనక్తి అంక్తః అంక్త అనక్తి అంక్యః
- అంక్యః; 2) అనంజ అనంజతుః అనంజః అనంజిథ అనంక్తః
- అనంజ అనంక్తి అనంజిమ అనంజ్య 3) అంజితా -సి- అప్య-సి-
- 4) అంజిష్య అంక్యతి, 5) అనక్త అనక్తాన్; అంక్తం అంజితు
- అంక్తి అంక్త అంక్త అనజాని అనంజిథ అనజావ, 6) అనక్ అంజి
- అనక్ అంక్తం అంక్త, అనంజం అంక్య అంక్య అంక్యాత్ అంక్య
- కాం అంక్యః 7) అంక్యాత్ అంక్యాస్తా అంక్యానుః 8) అంజిత
- అంజిష్టాం అంజిషుః అంజం, అంజిష్యమ అంజిః అంజిష్టం అంజిష్ట
- అంజిషం అంజిష్ట అంజిష్య; 10 అంజిష్యత్ అంక్యతి

కర్మజే అంక్యతే 5 అంక్యకాం 6 అంక్యత 7 అంక్యత 8 అంజి 9 అంజిష్యత

నా అంచతవత్ నని నిత్యమిత్-అంజిషతి

కృతున్ - అంజితవ్యం అంజనీయం అంజంతి అంక్యం అక్త, అక్తవాన్
అంజన్ అంజతి అంజిష్యన్ అంజిష్యతి అంక్యన్ అంక్యతి
అంక్తం అంజితుం అక్తం అంజనం అక్త్య అంక్త్య అంజిత్యా
అంక్య అంజనుంజం అక్త్య అక్త్య

గణపతి ధాతుకోశః

అక్షరవ్యం

13

అఘో - గత్వాక్షేనె. అక్షరవత్

అఘ - అదితా - గతా

అఘతి అఘ అఘోతే ఇత్వాది అక్షరవత్

అఘిన్ - అఘిణా - గతా

అఘతే ఇత్వాది అక్షరవత్

అఘ్రో అఘ్రయితా - అనారదే అఘ్రయతి - తే ఇత్వాది

అఘ్రన్ - అఘ్రితా - అతిక్రమే హింసయోః

అఘ్రతే అఘ్రతే అఘ్రతా - సే - అఘ్రస్యతే; అఘ్రస్య అఘ్రః

అఘ్రవ్య అఘ్రనీయ అఘ్రత అఘ్రతుం అఘ్రత్వా ఇత్వాది.

అఘన్ - అఘితా - గతా - అఘతే ఇత్వాది

అఘిన్ - అఘిణా - గతా -

అఘతే అఘతే ఇత్వాది అక్షరవత్, కృత్తు అంగతివత్

ఘని - అఘిణిషదిత్వాది -

అఘ - అఘితా - ఇద్యమే

అఘతి అఘ అఘితా ఇత్వాది అక్షరవత్

అఘ్రతి - అఘ్రితా - అఘ్రయోగే

అఘ్రతి అఘ్రత్ అఘ్రితా అఘ్రతివత్

అఘ - అఘితా - ఇద్యే అఘిణి - అఘ - ఇత్వాది అక్షరవత్

అఘిన్ - అఘిణా - అఘిణి -

అఘోతే - అఘోతయే - అఘోత

అఘివ్య అఘిణీయ అఘిణం అఘిణమాన అఘిణ

అశ- అతిశా- సౌతత్యగమనే- విల్లపుడును వెళ్లుట
 అశతి అశ అతిశా అతివ్యతి అశతు అశేత్ అత్యాది
 అశీత్ అతివ్యత్,

కృత్సు- అతితవ్య అతనీయ అతిత అతన్ అతితుం అతిత్యా అత్నా

అతి- అంత- అంతిశా- అంధనే

అంతతి, అనంత, అంతిశా, అంతివ్యతి, అంతతు, అంతేత్ అంత్యాత్
 అంతీత్ అంతివ్యత్

కృత్సు- అంతితవ్య అంతనీయ అంత్య, అంతిత అంతితుం
 అంతిశ్యా

అద- అత్- అత్త- భక్షణే భక్షించుట మసాభావేతు

అదీ- అత్తి అత్తః అదంతి లిద్ అద అదతు అదుః
 అత్సి అత్తః అత్త అదిభ అదతు అద
 అద్ది అద్వః అద్వః అద అదివ అదిమ,

లిద్, జఘాన జఘన- జక్షతు; జక్షః లుద్ అత్తా అత్యాది
 జమసేభ జక్షతు; జక్ష ల్మత్ అత్తివ్యతి

లిద్ అత్తు అత్తాం అదంతు

జఘాన, జఘన, జక్షిత జక్షితు అద్ది అత్తం అత్త
 అదాని అదావ అదామ

అదీ అదత్ అత్తాం అదన్ లుద్ మస్తాదేశే
 అత్త అత్తం అత్త అఘనత్ అఘనతాం అఘనన్
 అదం అద్వ అద్వ అఘనః అఘనతం అఘనత
 అఘనం అఘనావ అఘనావ

గణపతి ధాతుకోశః

అద

15

లిన్ అద్యాత్ అద్యాతాం అదుమ్

అద్యాః అద్యాతం అద్యాత

అద్యాం అద్యావ అద్యామ

అద్యాత్

అద్యోన్ అద్యాన్ అద్యాస్తా అద్యానుః అత్యోన్ అత్యోతాం అత్యోన్

అద్యాః అద్యాస్తం అద్యాస్త అత్యోః అత్యోతం అత్యోత

అద్యానం అద్యాన్య అద్యాన్య అత్యోం అత్యావ అత్యామ

కృత్తు- అత్తవ్యం అదనీయ అద్య జగ్ (క్ర) జగ్వాన్

జగ్ః (క్తి) అదన్ అత్తుం జగ్గుం అదనం జగ్వా ప్రిజగ్య

కర్మణి- 1) అద్యతే 2) అదేఅదాతే అదరే, పక్షే జక్షే జక్షతే జక్షరే

3) అత్తా- సే - కే 4) అత్యోతే 5) అద్యతాం 6) అద్యత 7) అద్యోత

8) అత్యోష్ట 9) అఘాసే అఘాస్యాతాం అఘత్యోత్, అఘస్థాః

అఘాస్యాథాః, అఘస్థ, అఘస్త్వి, అఘస్త్వివ అఘత్వమ 10) అత్యోత్

కర్మకర్మణోస్తదంతాత్కృత్తువ అఘయతీత్యాదవత్

పని- జఘత్తుతి- ఇత్యాది- కృత్తు- జఘత్తుకవ్య మిత్యాది.

కృత్తు-

అన్నం అన్నవాన్ అదన్ అదతీ అత్యోన్ అత్యోంతి

అత్తుం జగ్గుం అదనం జగ్వా

అది- అంద. అందితా- బంధవే

అందతి అనంద ఇత్యాది అతివత్.

అన- అని- అనితా- ప్రాణినీ, ప్రకల్పస్య అనేః ఇత్యమ్

ప్రక- అనప్రాణితి ప్రాణితః ప్రాణంతి

2 ప్రాణ, 3 ప్రాణిణ, 4 ప్రాణిష్యతి, 5 ప్రాణికు, ప్రాణితాత్ ప్రాణి
 శాం, ప్రాణింతు ప్రాణిహి ప్రాణితం ప్రాణిత ప్రాణాని 6 ప్రాణీత్
 ప్రాణిత ప్రాణితాం ప్రాణిన్ ప్రాణిః ప్రాణః ప్రాణితం ప్రాణితే
 ప్రాణం ప్రాణివ ప్రాణిసు 7 ప్రాణాత్ ప్రాణాశాం ప్రాణిష్యః
 8 ప్రాణాత్ ప్రాణాస్తాం ప్రాణాసుః 9 ప్రాణీత్ ప్రాణిష్టాం
 10 ప్రాణిష్యత్

దానే, 1 అన్యతే, 2 అన, 3 అనితా, అనిష్యతే, 4 అన్యతాం
 5 అన్యత, 6 అన్యేత, 7 అనిష్య, 8 అని, 9 అనిష్యత, 10 అనిష్యత,
 అనౌ- కర్తు కర్మణోస్తదంతాత్పుక్తు తదానని తదంతాత్
 కృత్స్యం నర్తమత తివత్ చక్అనినత్.
 కృత్స్య- అనితవ్యం అననీయం అన్యం అనితః అనితవాన్
 అన్య అనతీ అనిష్యన్ అనిష్యత్ అనిష్యంతీ అనికుం అనితం
 అననం అనిత్యా అనంఅనం అనిత్యానిత్యా

అన్యః- అంతేవాసి. అంధయ- అంధయితా- దృక్క్షయే దృష్టిలేకపోవుట
 అంధయతి- తే- అంధయాంచకాం, అభూవ- ఆ న
 అంధిత, అంధితస్త ఇత్యాది
 నని అంధితయిషతి తే
 అనిత్- అంబ- అంబితా- శబ్దే .
 అంబతే అనంచే ఇత్యాది, నని అంబితిహించక్రే ఇత్యాది
 కృత్స్య- అంబితవ్య అంబ్యమాన అంబిత
 అంబికుం అంబిత్యా-

గణపతి ధాతుకోశః

అయియషతే

17

అభిషే- అంభ- అంభితా శబ్దే అభిషేవత్
 అభ్య- అభ్యితా- గతా- ం
 అభ్రతి- ఆనభ్య- అభ్యితా- ప్యాగ్యత్
 అమ- అమితా- గత్యాదిమ
 అమతి అమ అమతాం ఇత్యాది అకతివత్
 అమభే- అమయ- అమయితా- వీదనే .
 అమయతి- తే, అరిభేవత్
 ఆమ్- ఆమ్మితా- గతా-
 అంబతి, ఆనంబ, శేషం అకతివత్ అం, అంబీత్
 ఆమ్మర- అంబర్య- అంబర్మితా- సంవరణే,
 అంబర్యతి ఇత్యాది
 అయత్ (అయితా)- గతా,

1 అయతే 2 ఆయాంపతే ఇయాంబధావ ఆయామాస, 3 అయితా,
 4 అయిష్యతే, 5 అయితాం, 6 ఆయత, 7 అయేత, 8 ఆయిష్య-
 ధ్వం ధ్వం, 9 ఆయిష్ట- ధ్వం ధ్వం, 10 ఆ యిష్యత, ప్ర +

ఆయతే=ప్రాయతే (ఉపసర్గ స్వాయతేరితిలత్వ, వలాయతే వ్యతే
 ఇత్యాది. నిసదునోః రుత్వస్యా ఒసిర్థత్వాత్ నిరయతే దులయతే,
 నిలయతే నులయతే ఇత్యాది.

భావే- అయ్యతే ఇత్యాది యో అయయతి- అయయతే
 కర్మణి అయ్యతే- పని అయి యిషతే ఇత్యాది.

18 అర్చయతి

కృత్సు- అయితవ్యం అయనీయ అయ్యం అయితవాన్ అయమావః
అయష్యమాణః, అయతుం, అయతః, అయన,
అయత్వా, వలాయ్య అయమానం, అయత్వా అయత్వా
అయయితవ్యః ఇత్యాది అయయితవ్యః ఇత్యాది.

అరర- అర్య ఆరాత్యర్షణీ
అర్కన్ అర్కయ. అర్కయితా, స్తుతా- తాపేచ
1 అర్కయతి. తే. అనర్క, అర్కిత ఇత్యాది
స. అర్కయిషతి.
అర్కయితవ్యం అర్కయనీయ అర్కిత అర్కయితుం
అర్కయిత్వా

అర్ణ- (అర్ణితా) మూల్యే
అర్ణి, అనర్ణ అర్ణితే. అర్ణితవ్య, అర్ణనీయ అర్ణిత

అర్ణిత్యా అర్ణితుం అర్ణితే
అర్ణ (అర్ణితా) పూజాయాం- అర్ణితి, అనర్ణ
అర్ణిష్యతి, అర్ణితు, అర్ణితే, అర్ణితే
అర్ణిత్యే, అర్ణితే, అర్ణిష్యతే.

అర్ణితే- అర్ణియ, (అర్ణయితా) అర్ణయతి, త
అర్ణయితవ్య- అర్ణియ, అర్ణయి, అర్ణయితుం, త్యా

అర్ణ (అర్ణితా) అర్ణితే, అర్ణితే,
అర్ణితే- అర్ణయ, (అర్ణయితా) ప్రతియత్సే, అర్ణయతి తే
అర్ణితే అర్ణితే వతే

గణపతి దాసుకోటః

అవతి

18

అర్హ్యో- అర్హయ, (అర్హయితా) అర్హయతి, తే, అర్హయన్, అర్హ్యో, అర్హ్యో వత్

అర్హ (అర్హితా) గతా, యాచనే చ, అర్హతి అహతివత్, అర్హ్యో (అర్హయితా) హింసాయామ్, అర్హయతి, తే, అర్హిదత్ తని అర్హిదయిషతి, అర్హయితవ్యః,

అర్హనీయ, అర్హయన్, అర్హయతుం, అర్హయిష్యా, అర్హ, (అర్హితా) గతా అర్హతి, అనర్హ, అర్హిన్, అర్హితవ్యః, అర్హనీయ, అర్హన్, అర్హితమ్ అర్హిష్యా

అర్హ (అర్హితా) హింసాయామ్, అర్హతి, అనర్హ, అర్హిన్ ఇత్యాది అర్హిషివత్,

అర్హ (అర్హితా) పూజాయామ్ యోగ్యత్వే చ, అర్హతి, అనర్హ, ఇత్యాది. పోగ్యత్,

అర్హ్యో- అర్హయ, (అర్హయితా) అర్హయతి, అర్హిహత్, త, అర్హయితవ్యః, అర్హనీయ, అర్హయన్, అర్హయిష్యా

అలతో (అలితా) భూషణపర్యాప్తి వారణేషు, అలితి తే, అల, అలిత్, అలిష్ట, అలితవ్యః, అలిత అలన్, అలమాన, ఇత్యాది.

అవ (అలితా) రక్షణగతికాంతి తృప్తి అవగమ ప్రవణ స్వామ్యుర్థయావనశ్రీయేచ్ఛా గీప్తి అలింగనహింసాదాన యాగ వృద్ధిషు. అవతి అవ అవ్యాత్ అవతివత్,

20 అక్షు

అవధీరణ్ (అవధీరిణా) అవధీరయమ్ అవధీరయతి
 తే అవధీరణ్ అవధీరిణ ఇత్యాది అర్థబవన్

అశ- అక్షు (అశీతా) భోజనే
 అక్షుతి అశ్శీతః అక్షుంతి అక్షున్తి అశ్శీతః
 అశ్శీత అక్షుమి అశ్శీతః అశ్శీతుః అశ

అశీతుః అశః అశ్శీయ అశీవ అశీమ
 అశీతా అశీష్యతి అక్షుతు అశ్శీతాన్

అశ్శీతామ్ అశ్శీయః అశాన అశ్శీతమ్ అశ్శీత
 అశనాని అశ్శీవ అశ్శీమ అక్షుత్ అశ్శీతాం
 అశ్శన్ అక్షుః అశ్శీతం అశ్శీత
 అక్షుమ్ అశ్శీవ అశ్శీమ అశ్శీయాత్
 అశ్శీయాతాం అశ్శీయః అశ్శీయాః
 అశ్శీయాతమ్ అశ్శీయాత అశ్శీయాం అశ్శీయావ
 అశ్శీయామ అక్షుత్ అశీత్ అశీష్యత్
 అశీత అశీతవ్య అశ్శన్ అశీతం అశీత్యా

కర్షణి అశ్యతే అశ ఆసితా
 అశీష్యతే అశ్యతాం అశ్శీత అశ్శీత్
 అశీష్య భ్యమ్ అశీష్యత

అశుత్- అక్షు (అశ్శీతా) వ్యాక్ష్టా సంఘాతే చ
 అక్షుతే అక్షువాతే అక్షువతే అనశీ
 అనశాత అనశీరే అనశీషే అనశాతే అనశీ

గణపతి ధాతుకోటః

21

అసాని

అనశిష్యో అనశ్యో అనశ్శో అనశివహి
అశ్యహి అనశిమహి అనశ్శహి అశతా సే హి
అహ్ని సే హి అశిష్యతే అశ్యతే అశ్శహి

అశ్శువాశామ్ అశ్శువత అశ్శుష్య అశ్శువాశామ్
అశ్శుభ్యమ్
అశ్శునై అశ్శువాహై అశ్శువామహై
అశ్శుత అశ్శువాశామ్ అశ్శువత అశ్శుష్య
అశ్శువాశాం అశ్శుర్యం అశ్శువి అశ్శువహి
అశ్శుమహి అశ్శువీత అశ్శువీయాశాం

అశిశిష్యమ్ అశ్శిష్యమ్
అశ్శిష్య అశ్శిష్యత అశ్శాశాం అశ్శిష్యమ్
అశ్శి అశ్శుహి అశ్శుహి అశిష్యత అశ్శిష్యత

కర్మణి: అశ్యతే అశ్యతాం అశ్యత
అశ్యత అశి శేషం కర్తరివత్
అశితశ్య అశనియ ఇత్యాది
అషణ్ (అనితా) గణిదీప్తి అదానేషు
అషతి తే అష అవతివత్

అనణ్ - (అనితా) గణిదీప్తి అదానేషు
అనతి అనతే అన అసే ఇత్యాది.
అన (శనితా) ఐవి అస్తి నై: నంతి తిత్ తమావ
(నూ వశ్య) ఐత్ శనితా త్పిత్ శనిష్యతి

లోట్ అస్తు స్రాం నంతు విధి స్రాత్ న్తం
న్త అసాని అసావ అసామ

EE అక్షు

అసీత్ అస్త్రాం అనన్ అసః అస్త్రం
అస్త్రం అనమ్ అన్య అస్త్రం

లిక్ - స్యాత్ స్యాత్ స్యాత్ స్యాత్ స్యాత్ స్యాత్
స్యాం స్యాత్ స్యాదు

అక్షిత్ - ధూయాత్ ధూయాస్త్రాం ధూయాసుః ధూయాః
ధూయాస్త్రం ధూయాస్త్రం ధూయానం ధూయాన్య ధూయాన్య

అక్షి - అభూత్ అభూతాం అభూతః అభూషుః అభూశం
అభూత అభూనం అభూన అభూను అభవిష్యత్
అభవిష్యతాం అభవిష్యన్ అభవిష్యః
అభవిష్యతం అభవిష్యత అభవిష్యమ్
అభవిష్యాత్ అభవిష్యాత్ అభవిష్యాం

కర్మణి - అన్యతే అస్మిణే అన్యంతే

కృత్పు - తవితవ్య తవనీయ భూత భూతి
నన్ తవితం భూత్వా అనుభూయ న్ని ఋభూషా
అను- అన్య (అనీతా) నీవనే అనతానీ త అన్యతి
అన అనీతా అనీష్యతి అనీష్యతి అన్యతు
అన్యత్ అస్మిత్ అస్మాకాం - అనీష్యత్
అనీతవ్య అననీయ అన్యన్ అనీత అనీత్వా

అనూఢ్ - అనూయ (అనూయితా) అనతానీ అనూయతి తే
అనూయాం తతర తత్రే అనూయితా అనూయిష్యతి తే
అనూయత్ త అనూయాత్ త అస్మాక్ త

గణపతి ధాతుకోళి:

అవ

28

అనూయిష్యే అనూయిష్యత్ త అనూయితవ్య

అనూయన్ అనూయమాన్ అనూయయితుం

అనూయిష్య

అహ- అహ్ (అహితా) వ్యాప్తౌ

అహ్నితి అహ్నివత్

అహిత్- అహయ (అహితా) గతౌ అహతే

అహంహే కృత్సు- అహితవ్య ఇత్యాది.

అహిత్- అహయ (అహితా) భావనే అహయతి తే

అహయాంచకర చక్రే ఇత్యాది

కృత్సు- అహయితవ్య అహనీయ అహ్య

అహయన్ అహయాన్ అహయితుం అహయిష్య

అభి- అభ (అభితా) ఆయామే అభతి

అనభ అభితా అభిష్యతి ఇత్యాది

అందోల్య్- అందోలయ (అందోలయితా) దోలనే

అందోలయతి తే అందోలయాంచకర చక్రే

అందోలయితవ్య ఇత్యాది.

అప్ల్య్- అవయ (అవితా) అభనే

అవయతి తే అవయాంచకర చక్రే ఇత్యాది

అప్య- అప్య (అప్య) వ్యాప్తౌ

అప్యతి అప్యతః అప్యపంతి అప్యసి అప్యథః అప్యథ

అప్యమి అప్యవః అప్యమః లిట్- అవ

అవకుః అప్యః అపిథ అవఘః అవ

అవ అపివ అపిమ యత్ అప్యై ల్యట్ అప్యతి

14 ఆసిష్కత

అహ్నితు అహ్నితాం అహ్నివంతు అహ్నిహి
 అహ్నితం అహ్నిత అహ్నివాని అహ్నివావ
 అహ్నివామ అహ్నిత్ అహ్నితాం అహ్నివన్
 అహ్నిః అహ్నితం అహ్నిత అహ్నివం అహ్నివావ
 అహ్నివామ అహ్నియాత్ అహ్నియాతాం అహ్నియాత
 అహ్నియాః అహ్నియాతం అహ్నియాత అహ్నియాం
 అహ్నియాత అహ్నియామ అహ్నియాత్ అహ్నియాం
 అహ్నియాః అహ్నియాః అహ్నియాస్తం
 అహ్నియాస్త అహ్నియాస్తమ్ అహ్నియాస్త్య అహ్నియాస్త్య
 అహ్నిత్ అహ్నితాం అహ్ని అహ్నిః అహ్నితం
 అహ్నిత అహ్నిం అహ్నివ అహ్నిహి
 అహ్నియాత్ అహ్నియాతాం అహ్నియాన్
 అహ్నియాః అహ్నియాతం అహ్నియాత అహ్నియాం
 అహ్నియాత అహ్నియామ
 అహ్నియాత్ అహ్నియాన్ అహ్నియాస్తం అహ్నియాస్త్య
 అహ్నియాస్త్య అహ్నియాన్ అహ్నియాస్త్య అహ్నియాస్త్య

అసత్ - (అసిత్) ఉచయేజనే అస్తే అసాతే

అసత్ అస్యే అసాతే అస్యే అసే
 అస్యహి అస్యహి అసాంతరే అసిత్
 అసిష్కతే అస్తాం అసాతాం అసంతాం అసంతామ్
 అస్తాః అసాతాం అస్యమ్ అస్తా అస్యస్తా
 అస్యస్తా అస్త అసాతాం అస్తత అసేత్
 అసియాతాం అసిరన్ అసిష్కత్య అసిష్కత్య
 అసిష్కత అసితవ్య అసనీయ అసమాన

గణపతి ధాతుకోశః

అధీయ

౧౬

(అయతా) గణావి అయతి ఇయాయ ఈయతుః

ఈయః ఇయయిథ ఇయేథ ఈయథుః ఈయ
 ఇయాయ ఇయయ ఈయన ఈయమ ఏతా
 విష్యతి ఏతు ఇతాం యంతు ఐత్ ఇతాం
 ఆయన్ ఇయాత్ ఈయాత్

ఏషీత్ ఐష్యత్ ఏతస్య ఆయనీయ

ఏయ ఏతుం ఇత్వా పేత్య ఇతః

ఇత్- అయ (ఏతా) స్మరణే ఆధిపూర్వకః

అధ్యేతి అధితః అధియంతి అధ్యేషి అధితః

అధిత అధ్యేమి అధివః అధినుః

అధీయాయ అధీయతుః అధీయూః అధీయయిథ

అధీయేథ అధీయథుః అధీయ అధీయాయ

అధీయయ అధీయవ అధీయమ అధ్యేతా

అధ్యేష్యతి అధ్యేకు అధితాత్ అధిత

అధీయంతు అధీహి అధ్యయాని అధ్యైత్

అధ్యేయాతాం అధ్యాయన్ అధ్యైస్తాః అధ్యేయాత

అధ్యేయాత అధ్యాయం అధ్యైవ అధ్యైమ

అధీయాత్ అధీయాతాం అధీయాత అధీఽం

అధీయావ అధీయా అధీయావ అధీయామ

అధీయాత్ అధీయాస్తాం అధీయానుః

అధీయాః అధీయాస్తం అధీయాస్త

అధీయాసం అధీయాస్య అధీయాన్సు

ధ్యాగాత్ అధ్యగాతాం అధ్యగుః

అధ్యగాం అధ్యగాతం అధ్యగాత్
 అధ్యగాః అధ్యగా త అధ్యగాను
 అధ్యైష్యత్ అధ్యైష్యతాం అధ్యైష్యన్
 అధ్యైష్యః అధ్యైష్యతం అధ్యైష్యత
 అధ్యైష్యం అధ్యైష్య అధ్యైష్య అధ్యైష్యః
 కర్మణి - ఆధీయాతే ఆధీయా అధ్యాసే
 సే హి అధ్యాయైష్యతే ఆధీయాతాం అధ్యైష్యయత.
 ఆధీయాత అధ్యాయైష్ట అధ్యగాయినా అధ్యాయైష్ట

ఇట్:- (ఏఱ) గతో ఏఱతి ఇయేఱ తుఱతు:

ఈఱు: ఇఱత్ ఏఱేత్ ఇఱ్యాత్ ఇఱీత్ ఇఱిష్యత్

కర్మణి:- ఇఱ్యతే ఈఱం ఈఱితా ఏఱిష్యతే

ఇఱ్యతాం ఇఱ్యేత ఇఱిష్యత్ ఏఱేతే ఏఱయతి

ఇఱి (ఇఱితా) గతో ఇఱితి ఇఱాంవతార తేషం ఇఱవత

ఇంగ- (ఇంగితా) గతో ఇంగావతార

ఇంగితవ్య ఇంగనీత్ ఇంగన్ ఇంగితు ఇంగిత్యా:

ఇఱ:- అయ (ఏతా) నివ్యమధిపూర్వకః అధ్యయనే

అధీతే ఆధీయాతే ఆధీయాతే అధిజగే

అధిజగాతే అధిజగితే అధిజగిషే

అధిజగాతి అధిషగిధ్యే అధిజగం

అధిజదివహి అధిజగమహి అధ్యేతా సే హే

అధ్యేష్యతే అధిజాం ఆధీయాతో

ఆధీయంతామ్ ఆధీష్య ఆధీయాయాం ద్యధీవ్రం

అధ్యై అధ్యయావహి అధ్యయానుహి అధ్యైత

గణపతి ధాతుకోశః

అస్మి

27

అస్మై యాశాం అస్మైయత అస్మైభాః
 అస్మై యాశాం అస్మైభ్యమ్ అస్మైయి
 అస్మహి అస్మైమహి అహియాత
 అస్మైశీష్ట అస్మైశీష్టమ్ అస్మగీష్ట
 అస్మైష్ట అస్మైష్టత పశే
 అస్మగీష్టత అస్మైష్టత
 అస్మయనీయ అస్మైయమ్ అహిత
 అస్మయమాన అస్మైకుం అహిశ్వా ప్రిధీయ
 అహః- (అహితా) గతా అహిత అయేట అహపత్
 అహ్ (అహ) ఏతి అగాత్ తేషం అహపత్

అది:- అస్ (అస్మితా) పరమైశ్వర్యే అస్మతి.

అస్మాంచకార బందిత్ అభిపత్
 అస్మితవ్య అస్మతవ్య అస్మనీయ అస్మన్ అస్మితుం అస్మిత్వా అంద్ర
 అస్మిత్ (అస్మితా) దీప్తా అస్మతే అస్తేన్
 అస్మితే అస్మైమ్ అస్మైమ్ అస్మైమ్
 పరమైశ్వర్యేష్ట అస్మైష్ట బందిష్టత
 అస్మితవ్య అస్మాన

అరభ్ (అరితా) అరభ్య ఈర్ష్యాయాం అరభ్యతి తే అరభ్యాంచకార
 అరస అరసితా (అరస్య) ఈర్ష్యాయాం అరస్యతి అర్భాది
 అర (అరితా) న్యవ్న క్షేపణయోః
 అరతి బందిత్ అరతవ్య అర్భాది
 అబుష్ఠ్:- ఏలయ (ఏలయితా) ప్రిరణే ఏలయతి తే
 ఏలయాంచకార ఏలిత్ త-ఏలయితవ్య.

ఇలా:- (ఇలయితా) ఇలాయ - ఇలానే ఇలాయతి ఇత్యాది

ఇవి:- ఇన్య (ఇన్యితా) వ్యాప్తా ఇన్యతి ఇత్యాంతకార
 ఏన్యీత్ ఇన్యితవ్య ఇత్యాది

ఇన్య:- ఇన్య (ఏన్యితా) - గతా ఇన్యతి ఇయేష
 ఈషతుః ఈషీయ ఏన్యితా ఏన్యన్యతి ఇన్యతు
 ఇన్యత్ ఇన్యేత్ ఇన్యాత్ ఏన్యన్య
 ఏన్యన్యత్ ఏన్యితవ్య ఏన్యనీయ ఏన్యన్య
 ఇన్యితః ఇన్యన్యేత్ ఇన్యన్యం
 ఏన్యన్యం ఏన్యన్యా ఏన్యన్య

ఇన్య:- ఇన్యా (ఏన్యితా) అన్యేన్యే ఇన్యాన్యా
 ఇన్యేతః ఏన్యనా అన్యాన్యేత్

ఇన్య:- ఇన్య (ఏన్యితా ఏన్యా) ఇన్యాన్యాం ఇన్యన్యతి
 ఇయేష ఈషతుః ఇయేషీత ఏన్యీత ఏన్యాన్యా
 ఏన్యన్యతి ఇన్యతు ఇన్యత్ ఇన్యేత్
 ఇన్యాన్యత్ ఇన్యేత్ ఏన్యన్యత్
 ఏన్యితవ్య ఏన్యనీయ ఏన్యన్య ఇన్యన్య ఇన్యన్యతి
 ఏన్యన్య ఏన్యన్యతి ఏన్యన్యతి ఏన్యన్యం
 ఏన్యాన్యాం ఇన్యాన్యాం ఏన్యాన్యా ఇన్యాన్యా నన్యాన్యా
 ఈ (ఏన్యా) గతిప్రాప్త్యాదిషు ఏతి ఈతః ఇయంతి ఏన్యీ ఈషః
 ఈష అయంతకార ఏన్యా ఏన్యన్యతి ఏతు ఈతాత్ ఈతాం ఇయంతు

గణపతి ధాతుకోశం

౩౩

అన్ని

ఇహి ఈతాత్ ఈతం ఈత అయాని అయాన అయామ ఇత్ ఇతాం
 ఆయాన్ ఈయాత్ ఈయాతాం ఈయుః ఈయాత్ ఈయాస్తాం
 ఈయానుః ఇహీత్ ఇహ్నిం ఇమః ఇహీష్యత్ ఏతస్యం అయనీయ
 ఈత్వా ప్రేయ ఈతిః

ఈక్షత్:- (ఈక్షితా) దర్శనే ఈక్షతే ఈక్షాంచగ్రి ఈక్షితా సే హే
 ఈక్షిష్యతే ఈక్షతాం ఈక్షస్య ఇక్షత ఈక్షేత్ ఈక్ష్యాత్ ఏక్షిషీష్ట
 ఏక్షిష్ట కర్షణి ఈక్ష్యతే ఈక్షితస్య ఈక్షణీయ ఈక్ష్య ఈక్షితుం
 ఈక్షమాణ ఈక్షిత్యా ప్రేక్ష్య

ఈలి:- ఈలి (ఈలితా) గతౌ ఈంభాంచకార ఈంలితా ఈంలేత్
 ఈంభ్యాత్ లింలీత్ ఈంలితస్య ఇత్యాది.

ఈయ:- ఈయ (ఏతా) గతౌ ఈయతే ఈయాంచగ్రి ఏతా సే హే ఈయ్యతే
 ఈయతాం ఇయత ఈయేత ఏషిష్ట ధ్యమ్ ఇష్ట ఇషితాం
 ధ్యమ్ ఏష్ట ఇషితాం ధ్యమ్ ఇష్టత ఇతస్యం అయనీయ ఇయ
 ఈతః ఈయమాణః ఏష్టమాణ ఏతుం అయనం ఈత్వా ప్రేయ

ఈజ:- (ఈజితా) గతితుత్సయోః ఈజతే ఈజాంచక్రే ఈజితా సే హే

ఈడత్:- ఈజిష్యతే ఈజతాం ఇజత ఈజేత్ ఈజిషీష్ట ఇజిష్ట ఈజితస్య
 ఈజిజ (ఈజితా) స్తుతౌ ఈడతే ఈడాంచగ్రి ఈజితా ఈడ
 ఈడిష్యతే ఈడతాం ఈజత్ వత్

ఈడయ:- ఈడయ (ఈడితా) స్తుతౌ ఈడయతి తే ఈడయాంచకార ఈడితా
 ఈడతాం ఈడిష్యతే త ఏడిడత్ త ఇత్యాది

ఈరయ:- ఈరయ (ఈరయితా) గతౌ కమ్పనే చ. ఈరై ఈరాంచగ్రి
 ఈరిషీష్ట ఇరిష్ట ఈరయిష్యే ఈరయదీయ ఈరయితుం ఈరయిత్వా

గణపతి ధాతుకోశః

ఉరయూత్ర

31

- ఉచి:- ఉంచ (ఉంచితా) ఉంచే. ఉంచతి ఉంచాంచకార
 ఉంచిత ఉంచితవత్ ఉంచితవ్య ఉంచనీయ ఇత్యాది
- ఉచి:- (ఉచితా) వివాసే. ఉచ్యతి ఉచ్చాంచకార జెచ్చీత్
 ఉచ్చితవ్య ఉచ్చనీయ ఇత్యాది
- ఉచ్చ:- (ఉచ్చితా) ఉచ్చ్యే ఉచ్చతి ఉచ్చాంచకార ఇత్యాది ఉచ్చితవత్
 ఉచ:- వీర (వీరితా) ఉచభూతే వీరతి ఉచోర ఇత్యాది
- ఉచ:- వీర (వీరితా) సంహతా. వీరతి ఉచితవత్
- ఉచయ:- (ఉచయితా) అహతే. ఉచయతి వీరయీత్
- ఉచ్చా:- (ఉచ్చాతా) ఉచ్చ్యే. ఉచ్చాతి ఉచ్చావీత్
- ఉచ్య:- ఉచ్రస్మా (ఉచ్రసితా) ఉంచే ఉచ్యస్మాతి
 ఉచ్రసీత్ ఉచ్రవత్
- ఉచ్రను:- ఉచ్రానయ (ఉచ్రానయితా) ఉంచే ఉచ్రానయతి
 ఉచ్రానయీత్ ఉచ్రానయీతవ్య ఇత్యాది
- ఉచ్చి:- ఉచత్ (ఉచ్చితా) ఉచ్చీదనే ఉచత్తి ఉచ ఉచ్చ: ఉచ్చన్తి ఉచత్తి
 ఉచ్చ: ఉచ్చ ఉచచ్చి ఉచ్చ్య: ఉచ్చ్య: ఉంచాంచకార
 ఉచ్చితా ఉచ్చిష్ఠతి ఉచతు ఉచ్చి ఉచదాని
 ఉచత్ ఉచ్చాం ఉచ్చన్ ఉచ్చాత్ ఉచ్చాత్
 ఉచ్చీత్ ఉచ్చిష్ఠాం ఉచ్చిష్ఠత్
 ఉచ్చితవ్య ఉచ్చనీయ ఉచ్చం ఉచ్చం ఉచ్చం ఉచ్చుచాన్
 ఉచ్చుచాన్ ఉచ్చన్ ఉచ్చితుం ఉచ్చిత్వా నమద్య
- ఉచ్చ:- (ఉచ్చితా) అర్థవే. ఉచ్చతి ఉచ్చాంచకార జెచ్చీత్
 ఉచ్చితవ్య ఉచ్చనీయ ఉచ్చన్ ఉచ్చితుం ఉచ్చిత

22 ఉడు

ఉడు:- (ఉరుతా) పూజి ఉరుతి ఉచోళ బాధిత్ వికలివత్

ఉరుతివ్య ఉరుతియ ఉరుత్ ఉరుతుం ఉరుత్వా

ఉమ్మ:- (ఉమ్మితా) ఉమ్మతి ఉమ్మంచకార ఇత్వాది ఉరువత్

ఉరు:- ఉరు (ఉరుతా) గణ. ఉరుతి ఉరుతివ్య ఇత్వాది

ఉరున్:- (ఉరున్య) బలాధే ఉరున్యతి ఇత్వాది

ఉర్దవ్:- ఉర్ద (ఉర్దితా) మానే క్రిదాయాంచ ఉర్దతే ఉర్దాంచకే

బర్దిష్ట ఉర్దితవ్య ఉర్దనీయ ఉర్దిత ఉరున్ ఉర్దితుం

ఉర్వి:- ఉర్వ (ఉర్వితా) హింసాయాం ఉర్వతి ఉర్వాంచకార బర్విత్
అర్దితవత్

ఉర్వితవ్య ఉర్వనీయ ఉర్వతుం ఉర్విత్యా ఉర్వ:

ఉరు:- ఉరు (ఉరుతా) దానే ఉరుతి ఉచోళ బాధిత్

ఉరుదయత్:- ఉర్దవదో ఉరుదితా ఉరుదయతి తే బాధిత్ త

ఉరు:- ఉరు (ఉరుతా) దానే ఉరుతి ఉచోళ ఉహించకార

బాధిత్ ఉరుతివత్ ఉరుతివ్య ఉరుతియ ఉరుతుం ఉరుత్వా

ఉరున్:- ఉరున్య ప్రిభాతిలానే ఉరున్యతి

ఉరున్:- ఉరు (ఉరుతా) ఉర్దనే ఉరుతి ఉచోళ బాధిత్

ఉరుతివ్య ఇత్వాది

ఉరు:- (ఉరుతా) ఉరుమాతే. ఉరుతి బాధిత్ ఉరుతివ్య ఇత్వాది

ఉరున్:- ఉరుయ (ఉరుయితా) పరిహదే ఉరుయతి తే

బాధిత్ త ఉరుయివ్య ఇత్వాది

గణపతి వాచకోతః

ఋ

३३

ఋయాజ్:- ఋయ (ఋయితా) తస్తుసన్తానే, ఋయతే ఔయిష్ట
ఋయితవ్య ఋయనీయ ఋత ఋయతుం ఋయిత్యా

ఋర్ణః:- ఋర్ణయ (ఋర్ణయితా) ఋలహ్నిఋసయోః ఋర్ణయతితే
ఋర్ణిత త ఋర్ణయిత్యా ఇత్యాది

ఋర్ణః:- ఋర్ణో- ఋర్ణో (ఋర్ణితా) అన్వారనే, ఋర్ణోతి
ఋర్ణోతి ఋర్ణతః ఋర్ణనని ఋర్ణయితా
ఋర్ణోషి ఋర్ణోమ ఋర్ణోయి ఋర్ణతే ఋర్ణవాతే ఋర్ణవతే

ఋః:- ఋర్ణనావ ఋర్ణోతు ఋర్ణోతు ఋర్ణితాత్ ఋర్ణహి
ఋర్ణనాని ఋర్ణవై ఋర్ణోత్ ఋర్ణత ఋర్ణయాత్
ఋర్ణయాతాం ఋర్ణవీత ఋర్ణయాత్ ఋర్ణయాసాం ఋర్ణవిషిష్ట
ఋర్ణవీత్ ఋర్ణవిష్ట ఋర్ణవిష్టత్ ఋర్ణవిష్టత
ఋర్ణవీతవ్య ఋర్ణతనీయ ఋర్ణత ఋర్ణవీతుం ఋర్ణవిత్యా

ఋష:- (ఋషితా) రుషాయామ్ ఋషతి ఋషాంచకార ఋషీత్
ఋషితవ్య ఋషన్ ఋషిత ఋషితుం ఋషిత్యా

ఋహజ్ (ఋహితా) వికర్షే ఋహతే ఋహాంచక్రే ఋహీష్ట
ఋహితవ్య ఋహనీయ ఋహమాన ఋహితుం ఋహిత్యా
ఋష:- ఋచ్చ (అర్తా) గతిప్రాపణయోః ఋక్షతి
ఆర ఋచ్చతు ఆర్చత్ ఋచ్చేత్ ఆర్కాత్
ఆర్షీత్ ఆష్టం ఆరిష్ట్యత్ ఆర్షవ్య
ఆరదీయ ఆర్య ఋత ఋచ్చన్ ఆర్తుం ఋత్వా

ఋ:- ఇయర్ (అర్తా) గణో ఇయర్తి ఇరతః ఇర్యతి ఇయష్టి
ఇర్యతః ఇర్యథ ఇయర్తి ఇర్యవ ఇర్యమ ఆర

34 ఋ

అరిభ ఇయర్తు ఇయ్యతాం ఇయ్యశు ఇయ్యహి ఇయ్యతం
 ఇయ్యత ఇయరాణి ఇయరావ ఇయరామ ఇయః
 ఇయతాం ఇయరుః ఇయః ఇయ్యత ఇయరం
 ఇయ్యవ ఇయ్యమ ఇయ్యయాత్ అర్యాత్ అరత్ ఆరిష్యత్
 అర్తవ్యం అరణీయ ఇయరన్ ఋత అర్తుం ఋత్వా

ఋక్షిః- ఋక్షిణో ఋక్షిణు (ఋక్షితా) హింసాయామ్ ఋక్షిణోతి
 ఋక్షిణుతః ఋక్షిణ్యన్తి ఋక్షయించకార

ఋచః- (అర్చితా) స్తుతౌ ఋచతి ఆనర్చ
 అర్చితవ్య ఋచన్ ఋచితుం అర్చిత్యా పౌర్వ్య

ఋచ్చ (ఋచ్చితా) గతిస్త్రియ నూర్తిభావేను ఋచ్చతి
 ఆనర్చ ఋచ్చితవ్యమ్ ఇత్వాది ఋచవత్

ఋజితే అర్థ (అర్థితా) గతిస్త్రియార్థ నోపార్థనేను అర్థితే
 అన్యజే అర్థిష్ట అర్థితవ్య ఋజమాన ఋజితుం

ఋజితేః- ఋంజ (అర్థితా) భర్తనే ఋంజితే ఋంజంచకేర్
 అర్థితవ్య ఋంజమాన అర్థింతుం ఇత్వాది

ఋణుచ్ఛః- ఋణో ఋణో ఋణో ఋణు (ర్చితా) గతౌ ఋణోతి ఋణుచ్ఛే
 ఋణుచ్ఛే ఆనర్థ అన్యజే అణోతు ఋణుచ్ఛా
 అర్థహి ఋణుచ్ఛ్య ఋణుచ్ఛ్య అర్థత ఋణుచ్ఛై అర్థోత్ అర్థుతాం
 అణయతి ఋణయూత్ ఋణ్యత ఋణ్యత ఋణ్యత్ అణిచ్ఛ
 అర్థితే అర్థిష్టం అర్థే అర్థిష్ట అర్థః అణిష్ట
 అర్థితవ్య భర్తనీయ ఋతః ఋణ్యన్ ఋణ్యాన
 అర్థవన్ అర్థవాన అర్థితుం అర్థిత్యా ఋణ్యత్వా ప్రాయ్యో పౌర్వ్యః

గణపతి ధాతుకోశః

వల్ప

౩౫

ఋకజ్ఞః ఋశీయ (ఋశీకా) - అస్పౌక్ష్మవయోః ఋశీయశి

ఋధుః- ఋధ్య (అర్ధికా) వృద్ధః ఋత్యశి అనర్థ
 అర్థిక్ అర్థికవ్యః ఋధ్యః ఋధ్యన్ అథంతుం
 అర్థిక్యా పౌర్థ్య

ఋధుః- ఋద్ధ్వి ఋధ్వి ఋద్ధికా) వృద్ధః ఋద్ధ్విశి అనర్థ
 అర్థికవ్యః అర్థనీయ అర్థికుం అధిక్యా ప్రీథ్య

ఋఫః- (అర్పికా) హింసాయాం ఋఫశి అనర్థ అర్పిక్ శీషం అకవక్

ఋప్యః- (ఋంపికా) హింసాయాం ఋంపశి ఋంఫాంచకార
 అర్పిక్ శీషం అకవక్

ఋషిః- (అర్షికా) గౌ ఋషశి అనర్థ అర్షశి అకాడి

ఋః- ఋః ఋశి (అశికా అశికా) గౌ ఋశశి ఋశీః

ఋశిః ఋశిః ఋశీః ఋశీః

ఋశామి ఋశీః ఋశీః

అఋష్యకార అశికా, అశికా, అర్ష్యశి

ఋష్యశి, అర్షిక్, అర్ష్యవ్య, అర్షి,

అర్షిక అర్షిక అర్షికా అర్షికా,

విజ్యుః- (విజికా) దీప్తి విజశి విజాన్పశి విజిష్ఠ

విజితవ్య విజమాన విజిత విజికా

విజ్యుః- (విజికా) కన్పశి విజశి విజాంచకార

36 కక్క

విజయ:- (వితితా) విజయ విజయవ్య విజయ విజయ అభినవత్

విజయ (వితితా) కాత్యే విజయే విజయవ్యే

విదయ:- (విదితా) విదయ విదయే విదయవ్యే విదయ

అభినవత్

విలా:- విలాసే విలయతి

విష్ణు:- విష్ణు గతా విష్ణుతే ఉష్ణత్ వత్

విజయ:- విజయ శోషణాలమర్థయో: విజయవ్యం విజయవత్

విజయ:- విజయ (విజయితా) విజయనో: విజయతి, తే

అభినవత్

విజయ:- (విజయితా) అవనయనే విజయితా విజయనో: విజయవనో

విజయ:- విజయ (విజయితా) విజయనో: విజయనో

విజయ:- (విజయితా) విజయనో: విజయనో: విజయనో: విజయనో

విజయ:- విజయనో: విజయనో: విజయనో: విజయనో

విజయ:- విజయనో: విజయనో: విజయనో: విజయనో

విజయ:- (విజయితా) గతా విజయితా విజయనో: విజయనో:

విజయనో: విజయనో

విజయ:- (విజయితా) విజయనో: విజయనో: విజయనో: విజయనో

విజయనో: విజయనో

విజయ:- (విజయితా) విజయనో: విజయనో: విజయనో: విజయనో

విజయ:- (విజయితా) విజయనో: విజయనో: విజయనో: విజయనో

గణపతి ధాతుకోశః

కంఠ

57

కఙ్గాత్ అకఙ్గీత్ ఏదిత్వాన్మ వృద్ధః
కర్మణి కఙ్కతే సని చికఙ్కషతి. ఇత్వాది

కగీ:- (కగితా) కియాయాత్రే కగతి చరాగ అకగీత్ ఇత్వాది

కచ:- (కచితా) కచ్చే కచతి చకాచ అకచీత్ అకచీత్
కచన్మ కచన్ కచిత్వా కచః

కచణీ:- (కచితా) అష్టనే కచతే చకణే అకచిష్ట
కచితవ్య కచమాన కచితః చికచః

కచిణీ:- కంచ (కంచితా) దీప్తి అన్తనయోః కంచాంచక్రే కంచతే
అకంచిష్ట కంచితవ్య కంచమాన కంచిత్వా కంచన్

కఙ:- (కఙితా) ముదే కఙతి చకాఙ ఇత్వాది కచతపత్

కఙి:- కఙ్ఘ (కఙ్ఘితా) కఙ్ఘతి చకఙ్ఘ అకఙ్ఘీత్ ఇత్వాది

కఙు:- (కఙితా, గఙౌ కఙతి చకాఙ అకఙీత్ కచవత్

కఙి:- కండి (కండితా) గఙౌ కఙతి కఙ్ఘివత్ కఙ్ఘకః

కఙి:- (కఙితా) గఙౌ కఙతి అకఙీత్ అకఙీత్ కఙ్ఘ

కఙి:- (కఙితా) వర్షావరణయోః కఙతి చకాఙ అకఙీత్ ఇత్వాది

కఙ:- (కఙితా, కృచ్చుణీవనే కఙతి చకాఙ అకఙీత్ అకఙీత్ ఇత్వాది

కఙ్ఙ:- కఙ్ఘ (కఙ్ఙితా) అధ్యానే ఉత్కఙ్ఙతే

కఙ్ఙయాంచకార అకఙ్ఙిష్ట అకఙ్ఙితవ్య ఇత్వాది

కఙ్ఙ:- కఙ్ఙ (కఙ్ఙితా) క్షోదే కఙ్ఙతి కఙ్ఙయతి తే

కఙ్ఙయాంచకార - చక్రే అకఙ్ఙిత్ అకఙ్ఙయత్ త

అకఙ్ఙీత్ అకఙ్ఙిష్ట ఇత్వాది ఉత్కఙ్ఙయతి

ఉచచి కఙ్ఙత్ ఉచ్చి కఙ్ఙయతి

38 కన్

కన్:- (కన్) మనీ కన్సేవ కన్సే చరాడ అకాడీక్ అకన్సే
కన్సేవ్య కన్సే కన్సే

కన్సే:- కన్సే (కన్సే) కన్సే కన్సేవ్య కన్సే
కన్సేవ్య కన్సేవ్య కన్సేమాన

కన్సే:- కన్సే (కన్సే) కన్సే కన్సే కన్సే కన్సే
కన్సే కన్సే

కన్సే:- (కన్సే) కన్సే కన్సే కన్సే కన్సే

కన్సే:- (కన్సే) గన్సే కన్సే కన్సే కన్సే

కన్సే:- కన్సే (కన్సే) కన్సే కన్సే కన్సే
కన్సే కన్సే

కన్సే:- కన్సే (కన్సే) గన్సే కన్సే
కన్సే కన్సే

కన్సే:- (కన్సే) కన్సే కన్సే కన్సే

కన్సే:- కన్సే (కన్సే) కన్సే కన్సే కన్సే

కన్సే:- కన్సే (కన్సే) కన్సే కన్సే

కన్సే:- కన్సే కన్సే కన్సే

కన్సే:- కన్సే

కన్సే:- (కన్సే) కన్సే కన్సే

కన్సే:- (కన్సే) కన్సే

కన్సే:- కన్సే (కన్సే) కన్సే కన్సే

కలితా

- కవః- (కనితా) దీప్తిశానిగతిః కవతి చకావ
అకానిత్ అకనిత్ కనితవ్య ఇత్యాది
- కపిః- కప్పు (కమ్పితా) చలనీ. కప్పుతే చకంపి అకమ్పిష్ట
కమ్పితవ్య కప్పుమావ కమ్పిత్యా కమ్పితః
- కబ్బః- (కటితా) వర్ణే కబితే చకబే ఇత్యాది కమ్పవత్
- కమః- కామయ (కమితా కామయితా) కాన్వై
కామయతే కామయాంచకే కామయిషిష్ట
కమిషిష్ట అచీకమత అచకమత
కమితవ్య కామయితవ్య కామయమావ కమిత్యా కాన్వై
- కమ్పః- (కమ్పితా) గతౌ. కమ్పతి అకమ్పిత్ ఇత్యాది
- కర్కః- (కర్కితా) హసనే కర్కతి చకర్క అకర్కిత్ ఇత్యాది
- కర్ణః- (కర్ణితా) వ్యధనే కర్ణతి చకర్ణ కర్ణితా అకర్ణిత్ ఇత్యాది
కర్ణితే, చకర్ణే కర్ణితాసే చీచి కర్ణయతితే
- చికర్ణిషతి- కర్ణితవ్య కర్ణనియ కర్ణ్య కర్ణవం
- కర్ణః- కర్ణయ (కర్ణితా) భేదనే కర్ణయతి తే కర్ణయాంచకార
అచకర్ణత్ త ఆకర్ణయితవ్య ఆకర్ణయన్ మావ ఇత్యాది
- కర్తః- కర్తయ (కర్తితా) కైతిత్వే కర్తయతి తే
కర్తయాంచకార చకే అకర్తయత్ త
- కర్ణః- (కర్ణితా) కుత్తితే కర్ణే కర్ణతి చకర్ణ అకర్ణత్
- కర్పః- కర్ప (కర్పితా కర్పితా) దర్పే కర్పతి కర్పతి ఇత్యాది
- కలః- (కలితా) కల్పనంభ్యానయోః కలతే చకలేఅకలత

కలఁ:- కలయ (కలితా) గతో సంఖ్యానే చ కలయతి తే
కలయాంచకార చక్రే అచకలత్ త

కలఁ:- కలయ (కలయితా) క్షేపే కలయతితే కలయాంచకార
చక్రే అచికలత్ త అత్యాది

కల్ప:- (కల్పితా) అవ్యస్తే శబ్దే కల్పతే చకల్పే అకల్పిష్య అత్యాది

కల్పఁ:- (కలితా) పర్వనే కవతే చకల్పే అకల్పిష్య అకల్పిష్య

కశ:- (కశితా) గతిశాసనయోః కశతి చకశ అకశః
కశ్పఁ (కశితా) గతిశాసనయోః కశ్పిచకశే అకశిష్య

కష:- (కషితా) హింసాయాం కషతి చకష అకషః

కసఁ:- (కస్తా) గతిశాసనయోః కస్తే చకసే అకసిష్య

కస:- (కశితా) గతో కసతి చకస అకసః

కసఁ:- కం (కంశితా) గతిశాసనయోః కంస్తే చకంసే అకంసిష్య

కాశఁ:- కాంక్ష (కాంక్షితా) కాంక్షాయాం కాంక్షతే చకాంక్షే
అకాంక్షః

కాచిఁ:- కాంచ్య (కాంచితా) దీప్తి అంధనయోః కాంచతే
చకాంచే అకాంచిష్య

కాలఁ:- కాలయ (కాలయితా) కాలవదీశే కాలయతి త
కాలయాంచకార చక్రే అచకలయత్ త

కాశ్యఁ:- (కాశితా) దీప్తి అకపే చకాశే అకాశిష్య

కాశ్యఁ:- కాశ్య (కాశితా) దీప్తి అకపే చకాశే అకాశతః

కాశ్యఁ:- కాశ్య (కాశితా) ,, కాశ్యతే చకాశే అకాశిష్య

గణపతి ధాతుకోశః

కోశ

కన్పజ్ (కాసికా) కల్పకుత్సాయాం కాసతే చకాసే అకాసిష్ట

కే-చిశే- (కేతా) జ్ఞానే చిశేతి చిశితః చిశ్యతి చికాయ
చిశ్యతుః చిచిశ్యుః చిశేథ చిశ్యేథ చిశ్యథుః
చిశ్య చికాయ చికయ చిశ్యవ చిశ్యమ కేతా శేష్యతి చిశేతు
అచిశేత్ చిశియాత్ అశైషీత్ అశైష్యత్
శేవస్య చిశ్యత్ ఇత్యాది

కిట:- కేట [కేటికా] జ్ఞానే కేటితి చిశేట అశేటిత్ ఇత్యుది
కిత:- కేత [కేతికా] నివాసేవ కేగాపనయే సంశయే చ,
కేతతి చిశేత అశేతిత్ ఇత్యాది

కిల:- [కిలికా] కైత్యక్రీడనయోః, కిలతి చిశేల అశేలిత్
కిలత్:- కేలయ [కేలయికా] క్షేమే కేలయతి శే
చిశేల కేలయాంచకార చశేరి అచిశేలత్ త

కిష్కత్:- [కిష్కయ] కిష్కికా హింసాయాం కిష్కయతిశే అచికిష్కతిత్
కిటత్:- కేటయ [కేటయికా] కేటయతి శే అచికిటత్ త
కిల:- [కిలికా] బన్ధనే, కిలతి చిశేల కిలికా, అశేలిత్

కు:- కౌ [కోకా] క్షణే కౌతి కుతః కువంతి కుకావ
కుకోథ కుకుచీథ కుకావ కుకవ
కౌతు అకౌత్ కుయాత్ కుయాత్ అకౌషీత్
అకౌషీత్ కోతవ్య కువన్ కావ్య కుత్వా కవితుం

కుకత్:- కోక [కోకికా] ఆదానే కోకతే కుకుశే
అకౌశిష్ట కోకితవ్య కోకమాన కోకః

42 కుణ్ణ

కుఞ్ఞో:- కువ [కుతా] శబ్దే కువతే చుకువే అకుత

కుఞ్ఞ:- కవ [కోతా] శబ్దే కవతే అకోవ్

కుఞ్ఞ:- [కోచ కోచితా] శబ్దే ఊర్ కోచతి కోచితా అకోచీత్

కుఞ్ఞ:- [కోచ] కోచితా నమర్పనాదా కోచతి అకోచీత్ సంకోచః

కుఞ్ఞ:- [కుచితా] సంకోచనే సంకుచతి కుచితా అకుచీత్

కుఞ్ఞ:- [కుఞ్చితా] కౌటిల్యాల్పిణా వయోః కుంచతి చుకుంచ

కుంచితా అకుంచత్ కుంచ్యాత్.

కుంచిత కుంచనం గుంచతివత్

కుఞ్ఞ:- కుంజ [కుఞ్జితా] అవ్యక్తే శబ్దే కుంజతి చుకుంజ అకుంజీత్

కుఞ్ఞ:- కోజ [కోజితా] స్త్రీయకరణే కోజతి ఇత్యాది కుచవత్

కుఞ్ఞ:- కునా కునీ [కోతా] శబ్దే కునాతి కునీతే

కునావ చుకునే అకాచీత్ అకాత

కుఞ్ఞ:- [కుచీతా] కౌటిల్యే కుచతి చుకోచ కుచ్యాత్ అకాచీత్

కుచీ కుఞ్ణ [కుంజీతా] ప్రకావనే కుఞ్ణతి చుకుఞ్ణ అకుఞ్ణీత్

కుటుమ్పూఞ్ఞ:- కుటుమ్పూయ (కుటుమ్పూయితా) ధృతౌ పరివారేచ

కుటుమ్పూయితీ కుటుమ్పూంచరే వకార అనుకుటుమ్పూత్ త

కుఞ్ఞ:- కుఞ్ణయ (కుఞ్ణితా) ప్రకావనే కుఞ్ణయతే కుఞ్ణయాం

చక్రే అకుఞ్ణయత

కుఞ్ఞ:- కుఞ్ణయ (కుఞ్ణితా) చేదనశ్చర్మనయోః కుఞ్ణయతి తే

కుఞ్ణయాంచకార చక్రే అఘ్నకుఞ్ణయత్ త.

కుఞ్ఞ:- కోత (కోతా) చేదనే కోతతి చుకోత అకోతీత్

కుఞ్ఞ:- కుఞ్ణ (కుఞ్ణితా) అలస్యే ప్రతిహితేచ కుఞ్ణతి చుకుఞ్ణ అకుఞ్ణీత్

గణపతి వాక్యకోశః

కుమ్భ

43

- కుడ:- (కుడితా) వాల్మీ కుడతి చుకూడ అకుడిత్
- కుడిదో:- కుడ్ల (కుడ్లితా) దాహే కుడ్లతే చుకుడ్లి అకుడ్లిన్
- కుడిబ:- కుడ్ల (కుడ్లితా) దాహే కుడ్లతే చుకుడ్లి అకుడ్లిన్
- కుడి:- కుడ్ల (కుడ్లితా) వై కల్మీ కుడ్ల తివకుడ్ల అకుడ్లిత్
- కుడిలో:- కుడ్లయ (కుడ్లయితా) రక్షణే కుడ్లయతి త కుడ్లయాంచకార చక్రే
అనుకుంతణత్ కుడ్లయితవ్య కుడ్లయన్ కుండయమాస కుడ్లయిత్యా
- కుణ:- శబ్దోవకరణయోః కుణతి అకోడిత్ కుణితవ్య కుణత్
- కుణలో:- కుణయ అమంత్రణే కుణయతి తే అనుకుణత్ త
- కుత్పదీ:- కుత్పయ అవక్షేపణే కుత్పయతే అనుకుత్పత
- కుఠ:- కుఠ్య (కోఠితా) పూఠితావే కుఠ్యతి అకోఠిత్
- కఠి:- కుఠ్ (కుఠితా) హింసానందేశనయోః కుఠ్ఠతి
అకుఠ్ఠత్ కుఠితవ్య కుఠ్ఠత్ కుఠ్ఠిత్యా
- కుఠ్ఠి:- కుఠ్ఠయ (కుఠ్ఠయితా) మిథ్యాభాషణే కుఠ్ఠయతి అనుకుఠ్ఠిత్
- కువ్య:- కువ్తా కుఠీ (కుఠితా) సంక్షేపణే కువ్తాతి అకుఠిత్
- కువ:- కువ్య (కోపితా) కోపే కువ్యతి చుకోవ అకోపిత్
కోపితవ్య కువ్యత్ కోపిత్యా కోపితుం కోపిత
- కువలో:- కోవయ (కోపితా) ధ్యుతా భాషారే కోవయతి త
అనుకువత్ కోవయితవ్య కోవయన్ కోవయిత్యా
- కుపిలో:- కుమ్భ, కుమ్భయ (కుపితా కుంపయితా) అచ్చాదనే కుమ్భయతి
కుమ్భయతే అనుకుమ్భత్ త కుమ్భితవ్య కుంపయితవ్య కుమ్భన
కుమ్భన కుమ్భయన్ కుంపిత్యా కుంపనయిత్యా
- కుఠిలో:- కుమ్భయ (కుమ్భయితా) అచ్చాదనే కుమ్భయతి తే
అనుకుమ్భత్ త

44 కూవయ

కులి:- కుమ్మయ (కుమ్మయితా) పిధానే కుమ్మయతి అకుమ్మత్
 కుమాః:- కుమారయ క్రిడాయాం కుమారయతి త అచుకుమారత్ త
 కుర:- కురితా శబ్దే కురతి చుకోర అహోరీత్ కురితవ్య కురన్ కురితుం కురిత్వా
 కుర్తః:- కుర్త (కుర్తితా) క్రిడాయాం కుర్తతే చుకూర్తే అకూర్తిష్ట
 కుం:- కోం (కోలితా) సంస్యానే బన్తుమచ
 కోంతి చుకోం అకోలిత్ కోలితవ్య కోలన్
 కుశ:- కుశ్య (కోశితా) క్షేషే కుశ్యతి చుకోశ అకుశత్
 కుశిః:- కుంశ కుంశయ (కుంశితా అకుశయితా)
 శబ్దోవకరణయోః కుంశతి కుంశయతి తే
 కుష్ఠ:- కుష్ఠా (కోషితా) నిష్కర్షే కుష్ఠాతి అకోషిత్
 కుసుభ:- కుసుభ్య క్షేషే కుసుభ్యతి క్షుభం విలాసీ
 కుస్:- కుస్య (కోసితా) సంక్షేషదే కుస్యతి అకుసత్
 కున్మః:- కున్మయ గంధి దర్శనే చ కున్మయతే అచుకున్మత
 కుహః:- కుహయ విస్యావనే కుహయతే అచుకుహత
 కూశ:- అర్తస్యరే కువతే అకువిష్ట
 కూఘ:- కునా (కవితా) శబ్దే కునాతి కునీతే అకావీత్ అశవిష్ట
 కూఙ:- కూతితా అవ్యక్తే శబ్దే కూఙతి చుకూఙ అకూఙిత్
 కూఙితవ్య కూఙన్ కూఙితుం కూఙిత్వా
 కూఙఘ:- కూఙయ (కూఙయితా) దాహే మన్త్ర్యదే చ కూఙయతి తే అచుకూఙత్
 కూఢ:- భక్షణే కూఢతి చుకూఢ అకూఢిత్
 కూఢిః:- కూఢయ (కూఢయితా) సంకోచే కూఢయతే అచుకూఢత
 కూఢఘ:- కూఢయ (కూఢయితా) దౌర్భల్యే కూఢయతి తే చుకోఢ చుకుషే
 అచుకూఢత్ త

గణపతి ధాతుకోశః

చక్రి

45

రూః- అవరణే కూలతి మహం అహాలిక్

కృత్ కరో కురు (కర్తా కరిష్యతి) కరణే

అటః- కరోతి కురుతః కుర్వన్తి కరోషి కురుథః కురుథ కరోమి కుర్వః

కుర్వః- లిట్ చకార చక్రీతుః చక్ర్యః చకర్ష చక్రీతుః చక్ర చకార

చకర చక్రువ చక్రువ ఇట్ కర్తా కర్తారా కర్తారః కర్తాసి
 కర్తాస్యః కర్తాస్థ కర్తాస్మి కర్తాస్వః కర్తాస్మః ఇట్ కరిష్యతి
 కరిష్యతః కరిష్యన్తి కరిష్యసి కరిష్యథ కరిష్యామి కరిష్యావః
 కరిష్యామః లోట్- కరోతు కురుతాత్ కురుతాం కుర్వన్తు కురు
 కురుతం కురుత కరవాణి కరవావ కరవామ ఇట్- అకరోత్
 అకురుతాం అకుర్వన్ అకరోః అకురుతమ్ అకురుత లిట్- కుర్వాత్
 కుర్వాతాం కుర్వ్యః కుర్వ్యాః కుర్వ్యాతం కుర్వ్యాత్ కుర్వ్యాం కుర్వ్యావ
 కుర్వ్యామ ఇతిపిలిత్ క్రియాత్ క్రియాస్తాం క్రియామః క్రియాః
 క్రియాస్తం క్రియాస్త క్రియాన్మ క్రియాప్య క్రియాన్మ
 ఇట్- అకర్షిత్ అకర్షిష్టాం అకర్షుః అకర్షిః అకర్షిమ్ అకర్షిష్టద్
 అకర్షిః అకర్షం అకర్ష అకర్షం అకర్ష్య అకర్ష్య అకర్షిష్యత్
 అకర్షిష్యతే అకర్షిష్యతి అకర్షిష్యః అకర్షిష్యమ్ అకర్షిష్యత్
 అకర్షిష్యం అకర్షిష్యావ అకర్షిష్యామః అకర్షిష్యావః

అట్- కురుతే కుర్వాతే కుర్వతే కురుషే కుర్వాథే కురుధ్యే
 కుర్వే కుర్వహి కుర్మహి

లిట్- చక్రీ చక్రాతే చక్రీతే చక్రుపి చక్రాతే చక్రుధ్యే
 చక్రీ చక్రువహి చక్రుమహి ఇట్- కర్తా కర్తారా కర్తారః
 కర్తాసే కర్తాసాథి కర్తాధ్యే కర్తాహే కర్తాప్యహి కర్తాప్మహి

48 కృత్

లుచ్ఛ్:- కరిష్కతే కరిష్కతే కరిష్కన్తే కరిష్కసి కరిష్కధే కరిష్కయే
కరిష్కే కరిష్కావహే కరిష్కామహే

లోచ్ఛ్:- కురుతాం కుర్వాతాం కుర్వతాం కురుధాః కుర్వాధాం కురుభ్యమ్
కుర్వే కుర్వహే కుర్వహి లజ్ః:- అకురుత అకుర్వాతాం అకుర్వత
అకురుధాః అకుర్వాధా అకురుభ్యం అకురుర్వే అకుర్వహి అకుర్వహి

లిచ్ఛ్:- కుర్వీత కుర్వీయాతాం కుర్వీరన్ కుర్వీయాః కుర్వీయాధాం
కుర్వీభ్యమ్ కువీయ కుర్వీవహి కుర్వీమహి

అశీచ్ఛ్:- కృషీష్ఠ కృషీయాస్తాం కృషీరన్ కృషీష్ఠాః కృషీయాన్యమ్ కృషీ
భ్యమ్ కృషీయ కృషీవహి కృషీమహి

అజ్ఞ్:- అకృత అకృషాతాం అకృషత అకృషత్ అకృయాత్ అకృషాధాం
అకృభ్యమ్ అకృషి అకృష్యహి అకృష్యహి

ఋచ్ఛ్:- అకరిణ్యత అకరిష్యాతాం అకరిష్కన్త అకరిష్కధాః అకరిష్యా
ధాం అకరిష్కభ్యయ అకరిష్కే అకరిష్యావహి అకరిష్యామహి

కర్మణి:- క్రియతే చిక్రియే ఇత్యాది కర్తవ్య కుర్వన్ కుర్వాణయోః కృతః
కుర్తుం కృత్వా ననుస్కృత్య ప్రిరణే కారయితవ్య కరణీయ
కారయన్ నని:- న చిక్రీష్ఠః చిక్రీష్ఠా

కచ్ఛ్:- కృణో కృణు (కృణ్) కృణోతి కృణుతే అణావత్ కరోతివచ్చ

కృద:- (కృడితా) కునత్వే కృదతి చకర్ష చకృడిథ కృడితా అకృడిత్
కృడితవ్య కృదనీయ కృదన్

కృత్తి:- కృత్త(కర్తితా) కేదనే కృత్తతి కర్తితా కరిష్కతి కర్తవ్యతి
కృత్తకు కృత్త్యాత్ కృత్త్యాత్ అకర్త్తిత కర్త్తితవ్య కర్తనీయ
కృత్తన్ కృర్తిం కర్త్తిత్యా కృత్తః

గణపతి ధాతుశబ్దాః

కర్షణీయ

47

కృతీ:- కృణ (కర్ణిణా) వేష్టనీ కృణతి కృన్తః కృణతీతి కృణతి
కృన్తః కృన్త కృణతి కృన్త్యః కృన్త్యః చకర్త చకర్తయః
చకర్తాన్ శబం కృతీ కృన్తవత్

కృవభో:- కృవయ దాకృత్యే కృవయతి శే అకృవయత్ అకృవతి

కృహాశో:- కల్ప కల్పితా కల్ప సామాన్యే కల్పతే చకల్పే చక్లవపి
చక్లవపి చక్లవపి చక్లవపి చక్లవపి
చక్లవపి చక్లవపి
కల్పాకల్పానా కల్పానా కల్పానీ నే కల్పాన్తః అన్యనీవదే
కల్పానీ కల్పితానీ కల్పాన్త్యే కల్పానీ కల్పాన్త్యః కృల్పాన్త్యః
కల్పాన్త్యహే కల్పిన్యతి శే కల్పిన్యతి శే కల్పితాం అకల్పిత
కల్పిన్త్య కల్పిన్త్య అక్షరత్ అకల్పిన్త్య అకల్పిన్త్య శ్ అకల్పిన్త్యత్ క
కల్పితవ్య కల్పవ్య కల్పనీయ క్లత్తి కల్పయమాన కల్పితుం
కల్పితుం కల్పిత్యావి కల్పిన్

కృవి:- కృవో కృవి (కృవీణా) విసోతివత్ కృవతి చకృవ్య అకృవతి

కృశ:- కృన్య (కర్ణిణా) శనూకరణే కృన్యతి చకర్ష అకృశత్ కర్షితవ్య
కర్షనీయ కర్షణీనా కర్షితుం కర్షిత

కృష్:- (కృష్ణా కృష్ణా) విశేషనీ కృష్ణతి శే చకర్ష-చకర్షతుః చకర్షిత
కృష్ణా కష్ణా కృష్ణతి కష్ణతి కృష్ణతు కాం అకృష్ణత్ క కృష్ణాత్
కృష్టిన్త్య అకర్షిత అకృష్ణ అకర్షిత అకర్షం అకర్షం అకర్షిత శే
అకర్షిత అకర్షం అకర్షం అకర్షం అకర్షిన్త్య క అకర్షిన్త్య కృష్ణవ్య
కర్షణీయ కృన్య కృష్ణః కృష్ణన్ కర్షు కర్ష్యా కృశస్థాం కష్ణ్యా

కృథ

48

కృషః- (కర్ష (కర్ష్యా) విలంబే కర్షతి అకర్షిత అకర్షిత కర్షణ్య

కృష్ట కర్షన్ కర్షణం కర్షం క్రష్ట్యా కర్ష్యా

కృతః- కిర (కరితా) కరితా విక్షిపే కిరతి చకారచకరతు చకరిథ కరితా

కరితా కరిష్యతి కరిష్యతి కిరతు అకిరత్ కిరేత్ కిర్యాత్ అకారిత్

అకరిష్యత్ అకరిష్యత్ కరితవ్య కరితవ్యవత్ కరణీయ కీర్ణ కిరన్

కిరతి కిరన్తి కరితుం కరితుం కీర్న్యా వికిర్య

కృషేః- కార్య (కారయితా) విజ్ఞానే కారయతే కారయాంచత్రే అచీకరత

కారయిశవ్య కారయమాన కారయిత కారయిత్యా

కృషోః- కృణా కృణీ (కరితా) కరితా హింసాయాం కృణాతి కృణీతే

చకార కృణాతు కృణీహి కృణీతాం కీర్ణాత కరిషీష్ట కీర్షిష్ట అకారిత్

అకరిష్ట అకరిష్ట కరితవ్య కరితవ్య కరణీయ కరి (రి) తుం కరి (రి) తా

కృతశ్లోః- కీర్తయ (కీర్తయితా) సంశ్లే కీర్తయతి తే కీర్తయాంచకార

చక్రే అచీకృతత్ త అచీకీర్తత్ త కీర్తయిశవ్య కీర్తనీయ

కీర్తయితుం కీర్తయిత్వా

కేతశ్లోః- కేతయ (కేతయితా) క్రావణే నిమన్త్రనే కేతయతి తే

కేవృశ్లోః- (కేవీతా) కమ్పనే కేవతే చికివే అకేవిష్ట

కేలాః- కేలాయ విలాసే కేలయతి కేలయాంచకార

కేల్యః- (కేలితా) చలనే కేలతి చికిం అకేలిత్

కేవృశ్లోః- (కేవితా) సేవనే కేవతే చికివే అకేవిష్ట

కైః- కాయ (కాతా) కజ్జే కాయతి చకా కాతా కాన్యతి

కృథశ్లోః- కృథ క్రకృథయ (కృథయయితా) హింసాయాం

కృథయతి తే కృథతి తే అచికాత్ త అక్నాథాత్ కృథిశవ్య

కృథయిశవ్య కృథయితుం కృథయితుం కృథితా కృథయిత్యా

కృసితా

49

కృసితాః:- కృసిత కృసితయ (కృసితా) హింసాయాం కృసితయతి తే కృసిత
తే చక్కాన అచిక్కువత్

కృసు:- కృసు (కృసితా) హ్యవరణదీప్యోః హవరణం కాదిల్కమ్
కృసుతి చక్కాన (కృసితా) కృసుతు కృసితవ్యమ్ ఇత్యాది.

కృసితాః:- కృసితా (కృసితా) కృసితా కృసితా కృసితా కృసితా కృసితా
కృసితా కృసితా తాం కృసితా హింసాయాం కృసితా అకృసితా త
కృసితా కృసితా అకృసితా అకృసితా
కృసితవ్య కృసితయ కృసిత కృసితమాన కృసితమ్

కృసితాః:- (కృసితా) కృసితా కృసితా కృసితా కృసితా కృసితా

కృసిత:- (కృసితా) మూర్ఖనే మూర్ఖనం కుటిలిభవనం
కృసిత చక్కార అకృసిత

కృసిత:- హింసాయాం కృసిత అ (కృ) కృసిత

కృసితాః:- (కృసితయ) పరిహర్యే కృసితయతి తే అచిక్కువత్ త

కృసితాః:- (కృసితా) కృసితా కృసితా కృసితా కృసితా

కృసిత:- కృసిత (కృసితా) అహ్యనే కృసిత చక్కార అకృసిత

కృసితాః:- (కృసితయ) సాతవ్యే కృసితా అకృసితయతి తే

కృసితాః:- (కృసితా) కృసితాయాం గతా కృసితే అకృసిత

కృసిత:- కృసిత (కృసితా) పాదవిక్షేపే కృసిత చక్కార
అకృసిత కృసితవ్య కృసితా కృసితా కృసితా కృసితా
కృసితా కృసితా

కృసిత:- (కృసితా) కృసితా కృసితా చక్కార అకృసిత

క్రమ

50

క్రితో:- క్రిణా క్రిణీ (క్రిణా) ద్రవ్యవినిమయే క్రిణాతి క్రిణితే
 క్రిణితః క్రిణతి చిక్రాయ చిక్రేయ చిక్రయథ చిక్రయే
 క్రిణాసి సే హి క్రిష్టతి వే క్రిణాత్ క్రిణితాం
 క్రిణీహి క్రిణీప్య క్రిణాని క్రిణావ క్రిణామ
 అక్రిణాత్ అక్రిణిత అక్రిణాణాం అక్రిణిత క్రిణియాత్ క్రిణిత
 క్రియాత్ క్రిణీష్ట అక్రిణీష్ట అక్రిణీష్ట క్రిణీష్ట క్రిణియాత్ క్రిణియా
 క్రిణియాత్ క్రిణియాత్ క్రిణియాత్ క్రిణియాత్ క్రిణియాత్ క్రిణియాత్

క్రిద్య:- (క్రిడితా) విజారే క్రిదతి చిక్రిద అక్రిడిత్ క్రిడితవ్య
 క్రిదనియ క్రిడితుం క్రిడిత్యా

క్రుచో:- క్రువ (క్రుచితా) శక్తే క్రువతే అక్రుచిష్ట

క్రుంచే:- గణితాదిలాభ్యై భావయోః కుంఠతి

క్రుద్య:- (క్రుడితా) నిమజ్జనే క్రుదతే చుక్రుదే అక్రోడిష్ట

క్రుధ:- క్రుధ్య (క్రోధా) కోపే క్రుధ్యతి చుక్రోధ అక్రుధత్ క్రోధవ్య
 క్రోధనియ క్రోధుం క్రుధ్యా విక్రుధ్య

క్రుశ:- క్రోశ (క్రోష్టా) అహ్యనే రోదనే చ క్రోశతి చుక్రోశ అక్రుక్షత్
 క్రోష్టవ్య క్రోశనియ క్రోశన్ క్రోష్టం క్రుష్టా ఆ క్రుష్ట

క్రుత:- (క్రుతితా) హింసాయా క్రుతతి చక్రుత అచక్రుత

క్రుదభో:- (క్రుడితా) క్రైక్రువ్యే క్రుదతే అక్రుడిష్ట

క్రుడిభో:- క్రుష్ట (క్రున్తితా) అహ్యనే రోదనే చ క్రుందతే చక్రుందే

క్రువ:- క్రువయ (క్రుచితా) వ్యక్తాయాం వాచి క్రువయతి అచక్రువత

క్రుము:- క్లామ క్లామ్య (క్రుమితా) క్లామౌ క్లామతి క్లామ్యతి అక్లామతి
 క్రుమితవ్య క్రుమనియ క్రుమితుం క్రుమితా

